

*Стеценко Ніна Сергіївна,
кандидат юридичних наук,
асистент кафедри історії держави і права
України та зарубіжних країн
НЮУ імені Ярослава Мудрого*

ПОЛІТИКА УРЯДУ США ЩОДО ВРЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ПИТАНЬ З КОРІННИМ НАСЕЛЕННЯМ У XVII – XIX СТСТ.

Перша англійська колонія на Атлантичному узбережжі Північної Америки була заснована на початку XVII ст. Упродовж XVII- XVIII стст. було утворено ще 12 колоній, які простягалися уздовж середньої полоси Північної Америки. Цей процес характеризувався захватом земель корінних мешканців – індіанців, з витісненням їх вглиб материка. Очевидним був той факт, що збільшення кількості земельних угідь у Сполучених Штатах відбувалося і за рахунок відбирання, обміну та купівлі їх у корінних народів – індіанців. У подальшому, індіанські племена були вигнані зі своїх земель і насильницьким способом переселені до

резервацій.. Необхідно зауважити, що війна індіанців за визволення своїх земель почалася ще до англійської революції. Вождь племені Оттава Понтіак, об'єднавшись з іншими племенами, сподіваючись на підтримку французів готував напади на окремі колонії (1763 р.). Але заключення перемир'я між Англією і Францією, перевага воєнної сили на боці колоністів змусила відмовитися індіанців від подальшої боротьби. Вже Ст. III Ордонансу щодо управління територією Сполучених Штатів на північно-заході від річки Огайо начебто містить положення про те, що землі і власність індіанців ніколи не будуть відбиратися без їх згоди, що на їх права і свободу ніколи не будуть посягати, за виключенням справедливих і законних війн, які будуть санкціонуватися Конгресом. Але ж саме війни і велися щодо землі, і звісно ж санкціонувалися Конгресом США.

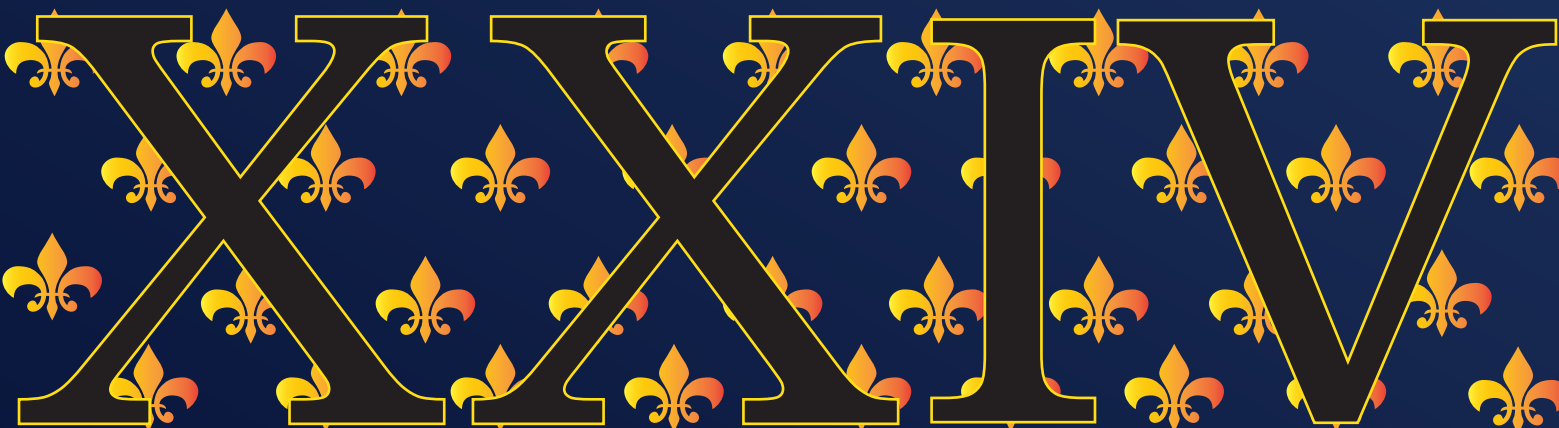
Усі протиріччя які у подальшому формували всю систему відносин корінних мешканців і уряду США полягали у тому, що суспільна організація корінних мешканців до появи європейців була заснована на принципах матріархату, а земля була територією існування племені а не власністю окремих осіб. На відміну від цього, у європейському патріархальному суспільстві еволюціонувало ставлення до землі як до приватної власності особи. Це зумовило і відповідне ставлення представників уряду США, які вважали, що упроваджувати елементи осілого фермерського господарства, приватної власності, товарно – грошових відносин серед племен було безрезультатним. А головною метою уряду було звільнення земель для подальшого освоєння. На виконання цієї мети президент США Т.Джеферсон запропонував пришвидшити процес нав'язування індіанцям купівлі товарів у кредит. Він вважав, що індіанці, не в змозі розрахуватися вчасно по кредитним зобов'язанням, будуть змушені віддати свої землі. Вирішення земельних питань між урядом США та корінними мешканцями Америки відображалися у законодавчих актів. Зокрема, Договір з вайандоте та іншими племенами (1785 р.), містив положення про умови, за яких Сполучені Штати дарують мир індіанським племенам, але коли: «Індіанці, які підпишуть цей договір в інтересах усіх їх племен, тим самим признають землі на схід, південь і захід від прикордонної лінії, описаної у статті III, на які вказані індіанці претендували раніше, належать Сполученим Штатам. І ні одне із їх племен не буде селитися на цих землях або на якій-небудь їх частині» Подібні умови були вписані і у Договорі з навахо від 1868 р. По - перше, проголошувалося встановлення мирних відносин між урядом Сполучених Штатів і індіанцями - корінними мешканцями Америки та їх підтримка, по - друге, закріплювалося положення про створення окремих зон для мешкання лише індіанців - резервацій. При цьому, уряд обіцяв побудувати на території резервації складські приміщення, столярну майстерню, кузню, школу і церкву. Також цей документ мав і положення щодо наділення землею членів племені навахо, а саме якщо яка-небудь особа, яка належить до названого племені або законно увійшла до нього, є главою сім'ї побажає почати займатися фермерством, вона буде мати право обрати у присутності та за допомогою агента. Ділянку землі в межах резервації, яка не перевищує 160 акрів. Ділянка може бути зайнята і залишатися у виключному володінні обравшої її особи та її сім'ї, так довго, як вони зможуть продовжувати її обробляти. Сполучені Штати можуть прийняти такі закони відносно відчуження і спадкування землі індіанцями і їх нащадками, які можуть бути визнані потрібними. Поряд із цим, вказаний законодавчий акт містив положення про те, що у разі отримання главою сім'ї обраних ним земель, з обов'язковим переконанням агента Сполучених

Штатів у добропорядності щодо обробки землі передбачалася допомога. Вона полягала у отриманні індіанцями насіння і сільськогосподарське знаряддя вартістю не більше 100 доларів упродовж першого року, і за кожен рік фермерства упродовж двох наступних років будуть отримувати сім'я та знаряддя на суму, яка не перевищує 25 доларів щорічно. При цьому, тут же містилася і заборона оселятися і навіть полювати за межами резервації, що було суттєвим порушенням прав і свобод індіанців - корінних жителів Сполучених Штатів Америки.

При президентові США Е. Джексоні політика переміщення індіанців на захід від річки Міссісіпі відобразилася у «Законі про переміщення індіанців» 1830р. Процес переміщення відбувався під значним тиском уряду, не залишаючи корінним народам жодної альтернативи, окрім підкорення американській владі. У підсумку, необхідно зазначити, що політика уряду США щодо корінних мешканців Америки, особливо у вирішенні земельних питань, позбавляла їх будь – яких можливостей чинити супротив владі, примусивши їх стати на шлях асиміляції.

Підсумовуючи, необхідно звернути увагу на те, що після Громадянської війни 1861–1865 рр. практично завершилися процеси як внутрішньої експансії, так і внутрішньої колонізації США. Вже у 1866–1898 рр. значна частина вільних земель (землі корінних народів США) було освоєно, а невизначеність і непослідовність американської політики стосовно корінних народів зумовлювала постійні повстання та воєнні конфлікти з регулярними військами США.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО
ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО - ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ
ЮРИСПРУДЕНЦІЇ»

30 травня 2020 року

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**МАТЕРІАЛИ XXIV
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ»**

30 травня 2020 року

Харків – 2020

Відповідальні за випуск:

Нанарова Ольга Олександрівна – член Секретаріату ГО «Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого».

УДК 340.12.001

ББК 67.0

78

Асоціація випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

78 Матеріали XXIV науково-практичної конференції «Теорія та практика сучасної юриспруденції», м. Харків, 30 травня. 2020 р. Харків, 2020. 505 с.

Статті друкуються мовою авторів у авторській редакції.

Адреса редакційної колегії: вул. Пушкінська, 77, к. 228-п, м. Харків, 61024, Україна.